

Læreplan i reiseliv og språk - programfag i utdanningsprogram for studiespesialisering

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 27. mars 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Formål

Globalisering, økt samhandling mellom mennesker og forflytning innenfor og mellom land skaper grunnlag for utvikling av reiselivsprodukter. Programfaget reiseliv og språk skal fremme kommunikasjon og kulturforståelse i møter mellom ulike kulturer i reiselivsbransjen og dermed bidra til utvikling og verdiskaping i en internasjonal reiselivsnæring.

Reiseliv og språk skal fremme kunnskap om reiselivsnæringen generelt og det helhetlige reiselivsproduktet på en destinasjon. Programfaget skal bidra til å utvikle språkkompetanse gjennom praktisering av forskjellige språk i reiselivsvirksomhet. Programfaget skal gi kunnskap om ulike kulturer og levemåter som kan fremme forståelse og toleranse. Programfaget skal også gi innsikt i turisme som fenomen og ulike motiver for reisevirksomhet. Videre skal programfaget bidra til kunnskap om reiselivsutviklingen i et historisk og geografisk perspektiv.

Opplæringen skal bidra til å gi eleven innsikt i norsk, samisk og internasjonal historie og kultur i en reiselivssammenheng. Opplæringen skal legge til rette for praktisk bruk av engelsk og andre språk som grunnlag for dialog i møter mellom mennesker. Opplæringen skal bidra til kunnskap om bærekraftig produktutvikling og markedsføring innen reiselivet. Videre skal opplæringen gi innsikt i økonomiske forhold, trender og samfunnsforhold som kan påvirke reiselivsbransjen. Opplæringen skal også bidra til å utvikle kunnskap om regelverk og etikk knyttet til reiselivsnæringen. Programfaget skal bidra til personlig vekst og dannelse og legge grunnlag for videre studier innen reiseliv og språk.

Struktur

Språk og reiseliv består av to programfag: reiseliv og språk 1 og reiseliv og språk 2.

Reiseliv og språk 2 bygger på reiseliv og språk 1.

Programfaget er strukturert i hovedområder som det er formulert kompetansemål for.

Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Programfag	Hovedområder	
Reiseliv og språk 1	Språk og kultur	Reiselivsproduktet
Reiseliv og språk 2	Språk og kultur	Reiselivsutvikling

Hovedområder

Reiseliv og språk 1

Språk og kultur

Hovedområdet omfatter språkbruk, kulturkunnskap og interkulturell kompetanse i et internasjonalt reiselivsmarked. Hovedområdet dekker kommunikasjonsstrategier og kommunikasjon i reiselivsnæringen mellom mennesker i Norge og i andre land. Håndtering av situasjoner som krever kulturforståelse, interkulturell innsikt i og respekt for andres tenkemåter og levesett, inngår også i hovedområdet.

Reiselivsproduktet

Hovedområdet omfatter reiselivets plass i samfunnet og næringens oppbygging nasjonalt og internasjonalt. Utvikling av destinasjoner og bærekraftige reiselivsprodukter og presentasjon av disse for gjester er en del av hovedområdet. Videre omfatter hovedområdet markedsføring i reiselivet, der modeller og teorier for markedsføringsaktiviteter i et internasjonalt reiselivsmarked inngår. Bruk av behovs- og motivasjonsteori i analyse av reiselivsprodukter og innhenting av informasjon om reiselivsprodukter fra tilgjengelige kilder inngår i hovedområdet. Hovedområdet omfatter også sentrale nasjonale og internasjonale organisasjoner i reiselivet og rammevilkår som kan påvirke reiselivsnæringen.

Reiseliv og språk 2

Språk og kultur

Hovedområdet omfatter kommunikasjon på flere språk om kulturelle og språklige erfaringer knyttet til forskjellige geografiske områder med fokus på interkulturell forståelse. Videre omfatter hovedområdet reiselitteratur og reisefaglige emner. Norsk og samisk kulturhistorie inngår i hovedområdet. Formidling og presentasjon av destinasjoner og kulturhistoriske emner er en del av hovedområdet.

Reiselivsutvikling

Hovedområdet dreier seg om hvordan natur, miljø og historiske forutsetninger har påvirket og påvirker reiselivsnæringen. Videre handler det om hvordan tilbud, etterspørsel og trender i reiselivet kan knyttes til samfunnsutviklingen. Det dekker også geografiske forhold og lokale, nasjonale og internasjonale naturverdier som forutsetninger for reisemønstre og destinasjonsutvikling. Hovedområdet omfatter også miljøhensyn, bærekraftig bruk og utvikling av reiselivsprodukter og reiselivets betydning for verdiskapningen i samfunnet. Vern om miljø og kultur- og naturarv både nasjonalt og internasjonalt inngår i hovedområdet.

Timetall

Timetallet er oppgitt i enheter på 60 minutter.

Reiseliv og språk 1: 140 årstimer

Reiseliv og språk 2: 140 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I reiseliv og språk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i reiseliv og språk innebærer å bruke norsk/samisk og andre språk i ulike sammenhenger og på tvers av kulturer. Videre betyr det å lytte, formidle innhold og samhandle muntlig med gjester, kollegaer og samarbeidspartnere.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i reiseliv og språk innebærer å kommunisere med gjester, kollegaer og samarbeidspartnere. Videre betyr det å tilpasse språkbruken på norsk/samisk og andre språk til ulike målgrupper, situasjoner og oppgaver.

Å kunne lese i reiseliv og språk innebærer å innhente, velge ut og bruke skriftlig informasjon som grunnlag for reiseplanlegging og utvikling av produkter og destinasjoner.

Å kunne regne i reiseliv og språk innebærer å gjøre valutaberegninger og foreta omregninger knyttet til ulike målesystemer.

Å kunne bruke digitale verktøy i reiseliv og språk innebærer å innhente informasjon, utarbeide presentasjoner og kommunisere digitalt. Det innebærer også å utøve kildekritikk og vurdere etiske spørsmål knyttet til opphavsrett og personvern.

Kompetansemål

Reiseliv og språk 1

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om kulturelle og språklige erfaringer knyttet til forskjellige geografiske områder
- drøfte sider ved tradisjoner, levemåter, verdier og normer i Norge og i andre land
- gjøre rede for betydningen av kulturkunnskap i formidling av opplevelser og destinasjoner
- finne opplysninger og presentere innholdet i sammensatte reiselivstekster på norsk/samisk og minst ett annet språk
- bruke situasjonstilpasset skriftlig og muntlig engelsk i sosiale, reiselivsfaglige og interkulturelle sammenhenger
- tilpasse språkbruken i noen grad til ulike kommunikasjonssituasjoner på norsk/samisk og et annet språk
- samtale om aktuelle og tverrfaglige emner knyttet til reiseliv på norsk/samisk og minst ett annet språk
- beskrive og vurdere hvordan atferd, klesdrakt, språkbruk og kroppsspråk kan tilpasses ulike situasjoner i vertskapsrollen
- informere ulike målgrupper på norsk/samisk og et annet språk om nasjonale og internasjonale turistattraksjoner
- bruke ulike internasjonale målesystemer og gjøre valutaberegninger
- bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler i informasjonsinnhenting og kommunikasjon

Reiselivsproduktet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beskrive det helhetlige reiselivsproduktet på en destinasjon og vurdere destinasjonens konkurransedyktighet
- drøfte hvordan ulike rammevilkår kan påvirke reiselivsnæringen, og hvordan reiseliv kan inngå i ulike næringskombinasjoner
- gjøre rede for sentrale nasjonale og internasjonale organisasjoner i reiselivet

- utarbeide og presentere en enkel markedsplan for et reiselivsprodukt
- vurdere ulike markedssegmenter med tanke på et reiselivsprodukt
- planlegge og gjennomføre muntlig guiding på en destinasjon på norsk/samisk og minst ett annet språk
- vurdere prinsipper for bærekraftig bruk av naturen på en destinasjon i reiselivssammenheng
- gjøre rede for allemannsretten og vurdere forholdet mellom reiselivsnæringen og hensynet til naturbaserte næringer
- bruke informasjon om geografiske og kulturelle forhold i markedsføringsarbeid
- bruke behovs- og motivasjonsteori i analyse av ulike reiselivsprodukter
- identifisere kjennetegn ved lokale, nasjonale og internasjonale markedssegmenter i reiselivsnæringen
- gjøre rede for bærekraftig utvikling av en destinasjon
- forklare servicemedarbeiderens rolle i tjenesteproduksjon
- bruke kommunikasjons- og presentasjonsteknikker og digitale verktøy i presentasjoner på norsk/samisk og minst ett annet språk

Reiseliv og språk 2

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om kulturelle og språklige erfaringer knyttet til forskjellige geografiske områder på norsk/samisk og minst ett annet språk
- drøfte betydningen av interkulturell forståelse og respekt i kommunikasjon med andre
- utveksle informasjon i forberedt og spontan samhandling med andre på norsk/samisk og minst ett annet språk
- lese og trekke ut hovedinnholdet i reiselitteratur på norsk/samisk og minst ett annet språk
- formidle emner fra norsk og samisk kulturhistorie og kulturliv på norsk/samisk og minst ett annet språk
- drøfte dagsaktuelle og reiselivsfaglige emner på norsk/samisk og et annet språk
- presentere sentrale nasjonale og internasjonale destinasjoner på norsk/samisk og minst ett annet språk
- drøfte reiseskildringer fra tidligere tider og vurdere informasjon og holdninger i et historisk perspektiv

Reiselivsutvikling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for historiske forutsetninger for utviklingen av reiselivet og bruke historiske kilder i formidlingen av reiselivsprodukter
- drøfte hvordan reiselivsprodukter påvirkes av geografiske og klimatiske forhold
- vurdere hvordan utviklingen av tilbud, etterspørsel og trender i reiselivet henger sammen med samfunnsutviklingen
- diskutere sammenhenger mellom trender og muligheter for innovative reiselivsprodukter i Norge
- kartlegge og vurdere hvordan reiselivsnæringen påvirkes av globale miljøkrav
- drøfte virkninger av reiselivsprodukter på kultur, natur og miljø i lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- foreslå tiltak som kan gi en bærekraftig utvikling av reiselivsprodukter
- bruke UNESCOs database for verdensarven og andre oversikter over kulturarv og naturattraksjoner i planlegging av reiser
- gjøre rede for reiselivets betydning for den totale verdiskapningen i samfunnet
- presentere en destinasjon med vekt på historiske og geografiske forutsetninger for reiseliv

- presentere et reiselivsprodukt ved hjelp av digitale verktøy på norsk/samisk og et annet språk

Vurdering

Reiseliv og språk

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Reiseliv og språk 1	Eleven skal ha standpunktkarakter.
Reiseliv og språk 2	

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Reiseliv og språk 1	Eleven kan trekkes ut til muntlig eksamen. Eksamenen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Reiseliv og språk 2	Eleven kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig eksamen. Den skriftlige eksamenen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Den muntlige eksamenen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
Reiseliv og språk 1	Privatisten skal opp til muntlig eksamen. Eksamenen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Reiseliv og språk 2	Privatisten skal opp til skriftlig og muntlig eksamen. Den skriftlige eksamenen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Den muntlige eksamenen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.